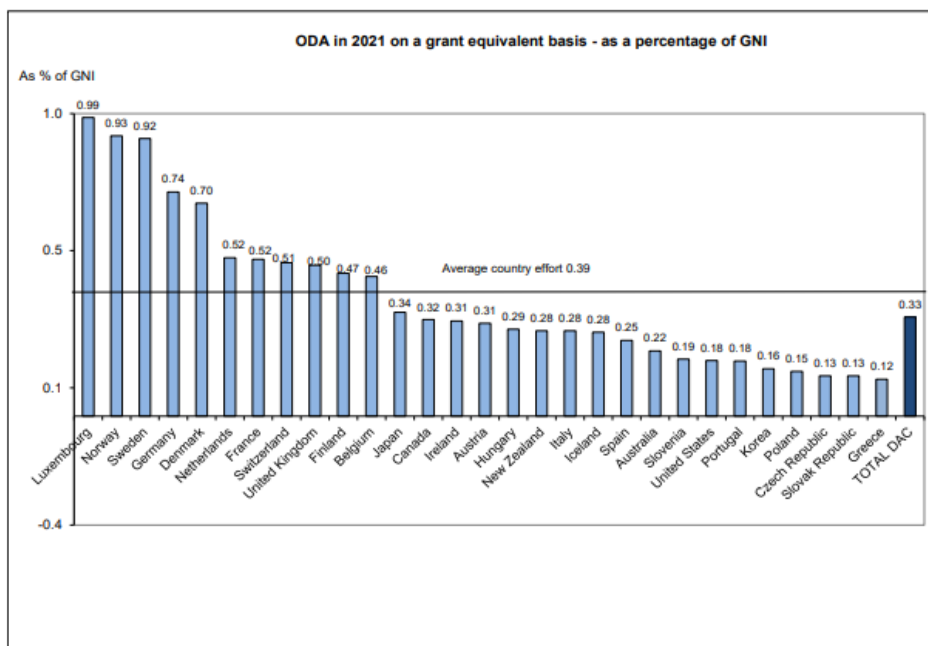

Základní údaje o financování zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci ze strany ČR Červen 2022

Oficiální rozvojová pomoc (ODA)

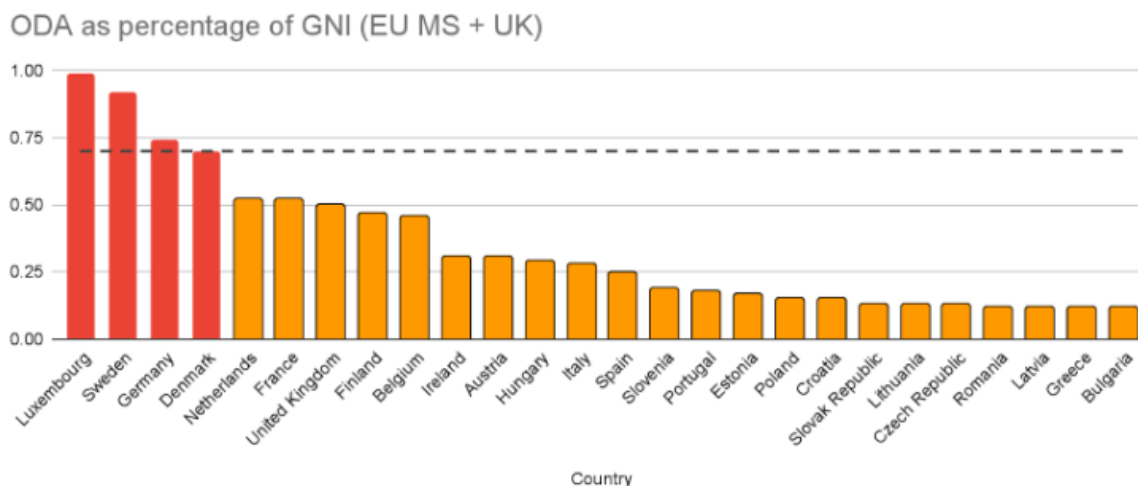
ČR v oblasti oficiální rozvojové pomoci dlouhodobě neplní své závazky. Po vstupu do EU (2004) a do Výboru pro rozvojovou pomoc OECD (DAC, 2013) se zavázala k tomu zvýšit svůj roční příspěvek na ODA na 0,33 % HND (původně do roku 2015, poté odloženo do roku 2030). V roce 2021 činila česká ODA 362 milionů USD, což představuje 0,13 % HND (graf 1). Česko se dlouhodobě pohybuje na konci žebříčku zemí DAC spolu se Slovenskem (0,13 %) a Řeckem (0,12 %). Ani v rámci členských států EU ČR neexceluje: je pátá od konce před Řeckem a Rumunskem, Lotyšskem a Bulharskem (graf 2). Pro srovnání, populačně podobné Švédsko poskytuje na oficiální rozvojovou pomoc dvacetkrát více financí než Česká republika.

Graf 1: ODA v roce 2021 k hrubému národnímu důchodu v %

Zdroj: OECD, 12. dubna 2022

Graf 2: Oficiální rozvojová pomoc k hrubému národnímu důchodu v % (členské státy EU + UK)

Zdroj: CONCORD Europe na základě údajů OECD DAC, duben 2022

Pozici ČR limitují zejména škrty v bilaterálních položkách – těch, o nichž může nejvíce rozhodovat sama

Pozici ČR podkopávají zejména tzv. bilaterální položky, tj. nedostatečné výdaje na zahraniční rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc, která neplyne přes příspěvky multilaterálním institucím, a o níž může ČR i sama rozhodovat. Bilaterální položky jsou zahrnuty v tzv. Plánu ZRS zahrnutého v rozpočtové kapitole, v níž se v posledních letech stalo již tradicí škrty, ať již v meziresortním připomínkovém řízení, nebo v parlamentu. Poslední škrty (ve výši 175 mil. Kč) učinil parlament v rámci škrů Fialovy vlády paradoxně několik dní před vypuknutím konfliktu na Ukrajině v únoru 2022. Následně pak sice vláda poskytla mimořádné humanitární prostředky na pomoc Ukrajině, ovšem předchozí škrty svědčí o nepředvídatelnosti i krátkozrakosti přístupu k české rozvojové a humanitární pomoci ze strany střídajících se vlád.

To, jak se česká vláda staví k potřebě pomáhat v souvislosti s konfliktem na Ukrajině, zasluhuje ocenění. Pomáhat a posilovat odolnost je však potřeba i jinde, mimo jiné v oblastech Blízkého východu a severní i subsaharské Afriky, zasaženými potravinovou i klimatickou krizí. Jde o regiony pro EU zásadní, neboť jde také o významné zdrojové oblasti migrace do jejich členských států. Zde je však česká humanitární a rozvojová pomoc dosti skoupá. A podle dne 8. 6. 2022 vládou schváleného Plánu ZRS 2022 na rok 2023 s výhledem na období 2024-2025 hrozí, že tomu tak bude i nadále. České předsednictví v Radě EU v 2. půli roku 2022 je přitom příležitostí k tomu stát se v humanitární a rozvojové agendě aktivnějším státem než dosud.

FORS, červen 2022

Kontakt: Kateřina Kunz, policy officerka, katerina.kunz@fors.cz, tel. 725 439 847

Materiál byl zpracován v rámci projektu “Towards an open, fair and sustainable Europe in the world - Third Trio EU Presidency Project”, který je financován Evropskou unií a realizován platformou CONCORD Sweden, národní platformou francouzských NNO pro mezinárodní solidaritu (Coordination SUD), Českým fórem pro rozvojovou spolupráci (FoRS) a Evropskou konfederací NNO pro humanitární pomoc a rozvoj (CONCORD). Obsah materiálu nevyjadřuje stanoviska donora a nezakládá zodpovědnost z jeho strany.